

İçteki Diriliş: Ölmeden Önce Dirilmek

İnsan beden olarak dünyaya gelir; fakat gerçek anlamda insan oluşu, içindeki hakikatin yani ruhun uyanmasıyla ve farkındalığıyla başlar.

Süryani hikmet geleneğinde insan yalnızca görünen bedenden ibaret değildir. Görünen, görünmeyene açılan bir kapıdır. Suret, hakikatin kendisi değil; hakikate işaret eden bir izdir. Bu nedenle insanın asıl yolculuğu dışarıdan içeriye doğrudur: Görünen bedenden görünmeyen manaya, bilgiden idrake, sözden yaşama doğru. Hakiki yaşam da burada başlar.

Bu hakiki yaşamda Mesih, sadece dışarıdan öğrenilen bir öğreti kalmaz. Mesih'in insanda biçimlenmesi, insanın içindeki yeni insanın doğmasıdır. Eski insanın düşünce biçimi çözülürken, yeni insanın bilinci filizlenmeye başlar. Bu yüzden Pavlus'un sözleri son derece derindir: **“Mesih sizde biçimleninceye dek yine doğum sancısı çekiyorum.”** (Galatyalılar 4: 19)

Buradaki “biçimlenme”, yalnızca bir inanç kabulü değildir. İnsanın düşüncesinin, kalbinin, iradesinin ve davranışlarının Mesih'in ruhuyla yeniden şekillenmesidir. Çünkü Mesihî diriliş, önce insanın içinde gerçekleşir.

Gerçek ölüm nedir?

Bir insanın nefesinin kesilmesi, bedeninin toprağa dönmesi biyolojik ölümdür. Fakat bundan önce gerçekleşen başka bir ölüm daha vardır: insanın hakikate karşı içsel duyarlılığını kaybetmesi.

İnsan düşünmeyi bırakabilir. Sorgulamayı bırakabilir. Kendisine öğretilenleri hiç dönüştürmeden tekrar edebilir. Alışkanlıklarının, korkularının, şartlanmalarının ve çevresinin oluşturduğu bilinç düzeyinde yıllarca yaşayabilir. Böyle bir insan dışarıdan canlıdır; fakat içeride giderek katılaşır. İşte ruhsal ölüm budur. Çünkü yaşam yalnızca nefes almak değildir. Yaşam, hakikate açık olmaktır.

İnsan hakikati aramayı bıraktığında, kendisini geliştirmeyi bıraktığında ve kendi düşüncelerini mutlaklaştırdığında içindeki hareket durur. Beden yaşamaya devam ederken mana donabilir. Bu nedenle gerçek diriliş, mezardan çıkmadan önce başlar.

Mesih ve yeni insan

Mesih'in müjdesinin merkezinde yalnızca gelecekte gerçekleşecek bir hayat değil, şimdi başlayan yeni bir hayat vardır. **“Eski insan”** ile **“yeni insan”** arasındaki ayrım bu nedenle yalnızca ahlâkî bir öğüt değildir. Bu, insanın varoluşunda gerçekleşen köklü bir dönüşümdür.

Eski insan, kendisini merkeze koyar. Yeni insan, kendisini hakikatin önüne koymaz. Eski insan sahip olmak ister. Yeni insan paylaşmayı öğrenir. Eski insan üstün gelmek ister. Yeni insan bağ kurar. Eski insan kendisini savunmakla meşguldür. Yeni insan hakikati savunurken bile sevgiyi kaybetmez.

Çünkü Mesih insanın içine yerleştiğinde, insanın merkezinde yalnızca bilgi çoğalmaz; varoluş biçimi değişir. Bilgi hikmete dönüşür. Hikmet davranışa dönüşür. Davranış karaktere dönüşür. Karakter ise insanın çevresine yansıyan bir ışıık hâline gelir.

Süryani irfanında diriliş

Süryani düşüncesinin güçlü damarlarından biri, görünenden görünmeyene doğru ilerleyen sembolik okumadır. Süryani teolojisinde hakikat çoğu zaman doğrudan tüketilecek bir bilgi değildir. İşaretler, semboller ve benzetmeler insanı görünenden görünmeyene taşır.

Bu nedenle ışıık yalnızca fiziksel ışıık değildir. Su yalnızca su değildir. Ekmek yalnızca ekmek değildir. Mezar yalnızca mezar değildir. Diriliş de yalnızca gelecekte gerçekleşecek bedensel bir olay olarak düşünülmez.

Mezar, insanın kendi içine kapandığı yer olabilir. İnsan kendi korkularının içine gömülebilir. Kendi alışkanlıklarının içine gömülebilir. Kendi önyargılarının içine gömülebilir. Kendi **“ben”**inin içine gömülebilir. Ve insanın içindeki Mesihî yaşam, bütün bu mezarların taşını yerinden oynatmaya başladığında diriliş gerçekleşir.

Diriliş bir süreçtir

Diriliş, tek seferlik bir hal değildir. İnsan bir gün uyanıp ertesi gün tekrar eski bilincine dönebilir. Bu nedenle Mesihî yaşam sürekli bir dönüşüm yolculuğudur.

Her gün biraz daha ölmek gerekir: Kibirden ölmek. Kin tutmaktan ölmek. Önyargıdan ölmek. Kendini merkeze koymaktan ölmek. Haklı çıkma tutkusundan ölmek. Hakikati kendi sınırlarına hapsetmekten ölmek. Fakat bu ölümler yok oluş değildir. Tam tersine, yeni insanın doğması için eski insanın çözülmesidir. Pavlus'un diliyle: **“Eski insanımız O'nunla birlikte çarmıha gerildi.”** (Romalılar 6: 6)

Buradaki çarmıh, yalnızca geçmişte yaşanmış tarihsel bir olayın hatırlanması değildir. Çarmıh, insanın kendi eski varoluş biçimiyle yüzleştiği yerdir. Diriliş ise bu yüzleşmenin ardından gelen yeni yaşamdır.

Mesih yaşama dönüşmeli

Bir insan Mesih hakkında çok şey bilebilir ve yine de Mesih'in yaşamından uzak olabilir. Kutsal metinleri ezberleyebilir. Teolojik kavramları kullanabilir. Kilise geleneğini savunabilir. Atalarının inancını koruyabilir. Fakat bütün bunlar insanın kalbinde empatiye, şefkate, merhamete, adalete, bağışlamaya, alçakgönüllülüğe, sevgiye, ruhsal disipline ve özdenetime dönüşmüyorsa, bilgi henüz yaşam olmamıştır.

Süryani irfanının bize hatırlattığı temel hakikatlerden biri budur: Hakikat, insanın yalnızca zihninde bulunan bir bilgi değil, varlığında görünür hâle gelen bir yaşam biçimidir. Bu nedenle Mesih'i bilmek ile Mesih'te yaşamak arasında büyük bir mesafe vardır. İlkinde bilgi vardır. İkincisinde dönüşüm. İlkinde söz vardır. İkincisinde yaşam. İlkinde Mesih hakkında konuşulur. İkincisinde Mesih insanın içinde konuşmaya başlar.

Ölmeden önce dirilmek

Belki de insanın kendisine sorması gereken en önemli soru şudur: **Yaşam nedir? Ben gerçekten yaşıyor muyum?**

Bedenim yaşıyor olabilir. Fakat kalbim canlı mı? Hakikate açık mıyım? Değişmeye hazır mıyım? Bilmediğimi kabul edebiliyor muyum? Hayat yolunda ve ilişkilerimde ahlak ve hakkaniyeti gözetiyor muyum? Başkasına empati ve şefkat gözüyle bakabiliyor muyum? Sevgi, bende yalnızca bir kelime mi; yoksa hayatımın biçimi mi?

Çünkü insanın gerçek dirilişi, ölümden sonra başlayacak bir beklenti olmaktan önce, ölmeden önce gerçekleşmesi gereken bir uyanıştır. Mesih'in çağrısı insanı mezarın ötesindeki hayata hazırlamakla sınırlı değildir. O çağrı, insanı şimdiki hayatın içinde

yeni bir insan olmaya çağırır. Bu yüzden Mesihî yaşam, ölüm korkusunun ötesine geçer. İnsan ölümü bekleyen biri olmaktan çıkar; hayatı gerçekleştiren biri hâline gelir. İçindeki karanlıkta ışık yakar. İçindeki taşlaşmış yerleri yumuşatır. Kendisini merkeze koyan “ben”den uzaklaşıp sevgiye açılır. Ve yavaş yavaş, kendisine verilmiş olan hayatın kaynağını fark etmeye başlar.

İşte o zaman beden yalnızca yaşayan bir beden olmaktan çıkar. Mana bedende görünür hâle gelir. İnsan yalnızca nefes alan biri değil, hakikati taşıyan biri olur. Ve Mesih, yalnızca hakkında konuşulan biri olmaktan çıkarak, insanın içinde biçimlenen yeni hayatın kendisi hâline gelir.

Gerçek diriliş budur: İnsan ölmeden önce içindeki ölümü fark eder; Mesihî yaşamla eski insanından sıyrılır ve yeni insan olarak yeniden doğmaya başlar. Çünkü mezarın taşı yalnızca ölümden sonra kaldırılmaz.

Bazen insanın hayatındaki en büyük mucize, henüz hayattayken kendi mezarının taşını kaldırmasıdır.

Yusuf Beğtaş

www.karyohliso.com